Muistio

Talouspolitiikka/Veropolitiikka
Pekka Hyttinen

12.5.2017

Valtiovarainvaliokunnan verojaostolle

HE 45/2017 vp, hallituksen esitys eduskunnalle tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverotuksen siirtämistä Verohallinnolle koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys käsittelee Tullin tehtäväksi säädetyn tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverotuksen siirtämistä Verohallinnon tehtäväksi siltä osin kuin kyse on arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyjen yritysten tekemistä tuonneista. Verohallinnon vastuulle siirrettävässä maahantuonnin arvonlisäverotuksessa sovellettaisiin yleisiä, arvonlisäverolain, oma-aloitteisten verojen verotusmenettelystä annetun lain ja veronkantolain verotusmenettelyä ja veronkantoa koskevia säännöksiä.

EK kannattaa hallituksen esitystä tavaroiden maahantuonnin arvonlisäverosäännösten muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kannattaa hallituksen esityksen mukaista arvonlisäverovelvollisten maahantuojien arvonlisäverotuksen siirtämistä Tullilta Verohallinnolle. Maahantuojien näkökulmasta *erityisen kannatettavana voidaan pitää myös sitä, että veron maksamisvelvoitteen ja sen vähentämisen ajankohdat yhdentyisivät.*

Esitetty arvonlisäverolain muutos parantaisi arvonlisäverovelvollisten maahantuojien rahoitusasemaa, koska arvonlisäveroa ei normaalitilanteessa tulisi enää maahantuonnin yhteydessä tilittää yrityksen kassasta valtiolle. Tämä *muutos osaltaan vaikuttaisi positiivisesti myös Suomen houkuttelevuuteen liiketoimintaympäristönä*, koska vastaava maahantuontimenettely on jo käytössä valtaosassa EU:n jäsenvaltioita. Perusteltuna voidaan pitää myös hallituksen esityksen linjausta siitä, että tätä ns. lykättyä menettelyä sovellettaisiin automaattisesti kaikkiin arvonlisäverovelvollisten rekisteriin merkittyihin elinkeinonharjoittajiin ilman lupamenettelyä tai muita erityiskriteereitä.

Esityksen mukaan arvonlisäveron osuutta ei olisi enää sisällytettävä Tullin luottoasiakkailtaan vaatimien yleisvakuuksien arvoon, mitä voidaan myös pitää yritysten rahoitusasemaa parantavana tekijänä. Lisäksi arvonlisäverolakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että verovelvollisena olisi tuoja (päämies) myös välillisen edustuksen tilanteissa, mutta edustaja ei enää olisi vastuussa veron maksamisesta Verohallinnon toimivaltaan kuuluvissa tuonneissa. Tämä pienentäisi asiamiesten taloudellista riskiä ja EK kannattaa esitystä myös tältä osin.

EK pitää positiivisena myös sitä, että hallituksen esityksen perustelujen yhteydessä huomiota on kiinnitetty seuraaviin esitysluonnoksen yhteydessä esille nostamiimme seikkoihin:

- Esityksen perusteluja on täsmennetty toteamalla, että tullisäännösten noudattamatta jättämisen johdosta (kohta 3.3.3) arvonlisäverotuksessa voidaan katsoa tapahtuvan tavaroiden maahantuonti vain silloin kun voidaan olettaa, että tavarat ovat tulleet taloudelliseen vaihdantaan EU:n veroalueella.

- Edelleen tullisäännösten vastaisen tuonnin osalta perusteluissa on nyt korostettu sitä, ettei tullivelka synny kaikista laiminlyönneistä. Näin on esimerkiksi sellaisen henkilön osalta, jonka toiminnassa ei ole havaittavissa minkäänlaista vilpillisen menettelyn yritystä.

- Veronkorotusta koskevilta osin todetaan (kohta 3.3.3), että korotus edellyttää tahallisuutta tai törkeää huolimattomuutta ja korotus voidaan jättää myös määräämättä, mikäli laiminlyönti kokonaisuutena arvioiden on vähäinen tai korotuksen määrääminen olisi muutoin kohtuutonta.

EK:n muut huomiot hallituksen esityksestä

Esityksen kohdassa *Tullin ja Verohallinnon välinen tietojen vaihto ja muu yhteistyö* mainitaan, että Verohallinto voi määrätä, että verovelvollisen maahantuonteihin sovelletaan AVL 100 a §:n 2 momentissa tarkoitettua erityismenettelyä, jos verovelvollinen on edeltävien 12 kuukauden aikana olennaisesti laiminlyönyt tai *jos hänen voidaan olettaa olennaisesti laiminlyövän velvollisuutensa verotuksessa..".* Koska erityismenettely on tarkoitettu sovellettavaksi vain hyvin poikkeuksellisesti, menettelyn mahdollistaminen tilanteessa, jossa verovelvollisen voidaan "olettaa olennaisesti laiminlyövän" velvoitteensa, on kyseenalainen. Näkemyksemme mukaan tämä saattaisi jättää Verohallinnolle tarpeettoman suuren harkintavallan mahdollisen tulevaisuudessa tapahtuvan verovelvollisen käyttäytymisen osalta ja siten säännöksen soveltamisen rajausta tulisi täsmentää hallituksen esityksen perusteluissa.

Kokonaisuutena arvioiden esitetty muutos, jota Elinkeinoelämän keskusliitto EK vahvasti kannattaa, aiheuttaa kuitenkin väistämättä verovelvollisille maahantuojille hallinnollisen työn lisääntymistä erityisesti siirtymävaiheessa. Verovelvollisten tulee itse jatkossa määrittää maahantuonnin veron peruste arvonlisäverotuksessa ja tämä tarkoittaa monien maahantuojien osalta uusien taloushallinnon prosessien käyttöönottoa.

Näin ollen Verohallinnon kattavalle käytännön soveltamisohjeistukselle on selkeä tarve ja ohjeistus tulisi olla verovelvollisten käytettävissä jo hyvissä ajoin ennen lain voimaanastumista.